

Kelemen Anna

Esik a

Zsibbadt a nyelve a pálinkától. Cseresznye, jó minőségű, negyven fok körüli. Se mézes, se ágyas. Az első korttyal először öblögetett kicsit, azután nagyot nyelt. Teljesítette a feladatot. Még a szeme is könnybe lábadt, ahogy végigkarcolta a torkát az alkohol. Határozott kontúrja volt a fájdalomnak. Lassan enyhült, lüktetett, égetett. Szinte azonnal elnehezedett a feje, amint a gyomrába ért. A pohár sűrűn csattant a pulton, a csapos minduntalan újratöltött; nem szólt, nem kérdezett semmit. Néhány óra elteltével a lány nyelve már alig pörgött. A lábai összeakadtak, a nyelve megszűnt érzékelni. Kisült. A kocsma ajtaja félpercenként kivágódott, az újonnan érkezők mögött alattomban kúszott be a fagyos decemberi levegő. Hó sehol. Egész decemberben nem esett.

A pulton nagy stócban álltak az ingyenes lapok. Levett egyet, hogy legalább legyen a keze ügyében valami, ha már egyedül ücsörög. Eleinte csak könyökölt rajta, aztán belelapozott, babrált, elolvasta a címeket. Később bajszot firkált a nőkre, szoknyát a férfiakra. A sarokban kuporgott, egy sámliknak is bőven alacsony asztalnál. Szedett-vedett, koszos kis kocsma volt, a falon gombostűnyi szabad hely sem maradt a sok felvésett üres ígérettől. Örök barátság, soha nem múló szerelem, legszebb este. Az asztalok többségénél lámpaoltás és hosszú hallgatóság után elszökött tizenévesek ültek. Határtalanul büszkék voltak magukra. Mintha saját magát látta volna. Eszébe jutottak az álmos, szanaszét folydogáló pirkadatok. A gimnázium homályos körvonalai. A gondnok, aki kinyitotta a főkaput, hogy megetesse őket tanítás előtt. Nem tudta, él-e még. Nem is érdekelte igazán. Akkor habkönnyű volt minden. Akkor. Most viszont kirúgták, és ő utálta az egész kócerájt. A főnököt, a sok talpnyalót és az irodai kávéfőzőt. Felállt a hátán a szőr. Főleg a főnökétől. Attól, ahogy stikában a nyakába szagolt, és attól, hogy habos volt a szájszéle. Amint ez eszébe jutott, kért még egy felest. Meginni nem volt ereje. Elbotorkált a végéig. Egy törekeny gimnazista lány azon nyomban lecsapott a poharára. Odanézett, legyintett, hogy viheti, pedig senki nem kért tőle engedélyt.

A végéjéig lécekből tákolták össze, a látványból ítélve közepszerű iparművészek, kissé részegen, vagy valami narkó hatása alatt. Megremegett a térde. A kagyló fölött egyensúlyozott, próbált nem hozzáérni semmihez. Kopogtak. Félhangosan kiszólt, hogy összegányolták az egészséget, nem nagy élmény, kár verni az ajtót, várják ki a sorukat. Legalább volt valaki, akin leverhetett mindent, ha már a főnökén nem tudta. Pedig felkavarónak nem mondható légyottok százai

álltak mögöttük. És ennyi volt. Kirúgta. Annak ellenére, hogy a főnököt igenis felkavarták az egyébként harmatgyenge légyottok, na meg a semmit nem takaró, rövid szoknyák. Csak a fiával nem kellett volna. Azzal nagyon nem. Váratlanul elsötétült előtte minden. Nem tudta tartani magát, arccal az ajtófélfának csapódott. A szája csupa karistolás, csupa szálla, csurom vér. Otthon akart lenni. A kijárat felé tartva még pont látta, ahogy a kislány eltorzult arccal lehúzza a felest. Nem gondolt semmire. Hátat fordított, belőtte az irányt.

Időközben megtelt a hely, alig tudta átverekedni magát a tömegen. A pultnál trónoló pozőrök rá se hederítettek, egy centivel se húzták volna beljebb a széküket. Kalap volt rajtuk, a nyakukban hosszú, vastag sál, lábuk keresztben. A szemüket félig csukva tartották, de hogy a füsttől hunyorogtak-e, vagy volt erre valami más, épkézláb magyarázat, nem lehetett megfejtteni. Fekete cigarettát szívtak, csípős szaga volt, szegfűszeges. A művészetről beszélgettek. Fennhangon. Festőkről és üres kiállítótermekről. Zeneszerzőkről és néma csendről. Csak néhány lépés, és kint van. Csak néhány istenverte lépés. Megunta. Nagyot lökött az egyikén, és már nyitotta is az ajtót. Még hallotta az anyázást. Elmosolyodott. Érezte, ahogy továbbreped a seb.

Cserepes lett a szája a hajnali hidegben, ajkai között fájdalmasan ropogtak megalvadt vérének száraz darabkái. A kezein érdesre fújta a szél a bőrt. Az ágyára vágott, semmi másra. Ha esett volna a hó, akkor nem nézett volna semerre, akkor csak hátradönti a fejét és kiölti a nyelvét, hogy elkapja a pelyheket. Vérbe fulladt nyál és nyálba olvadt pelyhek. Ennyi lett volna. Kis csiklandozás. Leheletnyi jó a rosszban.

Halkan nyitotta ki az ajtót, a lakótársa már aludt. Álmában motyogott valamit, de nem lehetett érteni, hogy mit. A lakótársa a Manzerék dédunokája volt, abból a faluból jött, ahol az ő anyja is született. Ők, a Manzerék megúszták a dolgot, akkor, ott, és sosem beszéltek róla. Azóta se. De a lakótársa tudja, hogy a dédöreganyja barátnőjének levágták a csillogó, hosszú, dús és barna haját. És hogy úgy terelték őket az állomás felé, mintha állatok lettek volna. Mindenki a kapuban állt, és nézte őket, a sok kopaszra nyírt embert; a falu népe tehetetlen volt és kíváncsi. Közben meg szégyellték azt a kínos érzést, ami legbelül azt mondatta velük: istenem, csak mi ne, csak minket ne, vagy legalább a gyereket ne.

*

Hat óra táján kelt ki az ágyból. A száján húzódó két mély vágás bedagadt, erőszakos szálkái voltak a lécnak, amivel találkozott. Lüktetett az ajka, kifordulni készült a szeme. Amíg lefőtt a kávé, arcot mosott, de a hideg víz és a kitartó dörzsölés nem lendítette sokat a helyzetén. Este volt, és az este nem tud reggelként működni. A Manzer lány cetlit hagyott, hazautazott a téli szünetre. Nyugtázta, sóhajtott, kidobta a papírt. Ha most ő is hazautazik, vége a világnak. Nem kapja majd az apanázst otthonról. Azt hitte, így kell, engedni a főnöknek, engedni a fiának, és akkor biztosan lesz helye a cégnél. Főleg így, részmunkaidőben, iskola mellett. Ha otthon megtudják, hogy se állás, se jól kereső vőlegény, se semmi, akkor vége mindennek, tényleg. És egy kanyi vasa se maradt. Még aznap este visszatért a csehóba. Pálinkát ivott. Meghívták. Zsibbadt a nyelve, zsibbadt a

teste. A párnáján reggel egy idegen arc fogadta. Nem tudta, hogy nő maradt-e. Hogy nő, vagy már férfi, vagy egyik sem. És azt sem tudta, mit keres ő abban az ágyban. Az idegen elfoglalta, minden négyzetcentiméterén nyomot hagyott. Nem volt már saját ágya. Nem volt semmije.

*

A Manzer lány a vonaton ült, repült haza, suhant a táj, ritkultak a települések, lassult az élet. Kavargtak a gondolatai. Kinézett az ablakon, a szikrázó napsütésben három őz szaladt a susnyás felé. A rét ugyanolyan volt, a szántók se változtak. Minden megfagyott, hiába süttött a nap. Láttá a falu kék víztornyát a távolban. Ütemes zakatolás. Vasalt ing illata. Kezdet megnyugodni, de a lakótársa hisztérikus zokogása még mindig a fülében csengett. Nehéz éjszakája lehetett. Reggel bement a szobájába, a párnája ázott volt és bűdös, összekente az alapozója meg az a sok festék. Megint. Sose mosta ki, csak telesírta. Gusztustalan volt. Két éve laktak együtt. A Manzer lány egy ideig vágyott a barátságára, végül belátta, hogy sosem fognak közös nevezőre jutni. Félt tőle. Jobban, mint a férfiaktól. A férfiaktól inkább irtózott. Mindegyiktől. Abban reménykedett, hogy egyszer jön valaki, aki megérdemli. Így gondolta, hogy azt meg kell érdemelni. És attól az egytől nyilván nem kerülgeti majd a hányinger. Megmosni se szerette magát. Gondolni is utált arra, hogy mi van ott. Ott lent.

Ha a környékükön építkeztek, kerülő úton járt haza. Félt, hogy fűtyülnek a munkások. Pedig a munkások már csak ilyen furcsa szerzetek. Még fűtyülnek is, ha úgy adódik.

Az állomás mellett, a valamikori pályamester házánál disznót vágtak. Tele lett az orra a szaggal. Perzselt bőr, kiterített belek, égett szőr, frissen ontott vér. Ha a halálnak van szaga, akkor ez hamisítatlan halálszag volt. Otthon az első vágás jelentette azt, hogy hivatalosan is tél van. A felakasztott, kibelezett állat láttán a lakótársára gondolt. A böllér gumicsizmáján sárral keveredett a hártályokban meg-alsvadó vér. Intett neki. Gyorsított a léptein. Átállt. A város zaja, a troli sírása, a csattogó villamos, ezek mind távol voltak. Felengedett. Hazaért.

A ház üres volt, mindenki dolgozott, csak a konvektor ropogott nagy magányában. A család nem számított rá, hogy még aznap megérkezik, a szobájában nem is volt fűtés. Miután bekapcsolta, egyenesen a nagyszobába ment. Keresett valamit. Egy libatoll párnát. Tisztát, hófehéret. Pár perc múlva már futott is ki vele az ajtón, nem vette vissza a kabátját. Keményen lökte vissza a föld minden lépését. Fagyos volt a kitaposott út, nem csak a szántás göröngyei bénultak meg. A kert végében álló csupasz akácán varjak sorakoztak. Figyelte őket egy darabig, aztán továbbindult a régi dögkút felé. A gödör szélénél megállt, két kézzel megfogta a párnát és tépni kezdte az angint. Reccsentek a szálak. Élvezte. Magasra tartotta, rázni kezdte, és nézte, ahogy ömlik a temérdek fehér pihe. Minden fehér lett. Másnap leesett az első hó.

Zene, Ott, Én

A hetvenhatos trolin kezdődött. Fekete dobozt tartott a kezében. Ujját lassú, határozott mozdulatokkal húzta végig az élein. Az ablaknál ült, nézelődött, nem figyelt semmire. Édeskés dohányillatot árasztott. Messziről éreztem. A keze ajnározott gyereké. Ujjai finomak. Ő maga kissé koravén. Bársonynadrág volt rajta, kord, barna kord. Innen nézve férfi, onnan meg srác. Ahogyan a fejem döntöttem, úgy változott. A kanyarban a troli felnyögött, csapódott egyet a Radnóti sarkán. A csuklóban álló öregasszony nyikorgott valamit a sofőrnek. Nem kapott választ. A srác doboza vérszegény puffanás kíséretében landolt az ócska műanyag burkolaton, ami volt benne, az villámgyorsan kirepült. Márai-kötet és üveggolyók szanaszét. Sietősen, szégyenkezve kapkodta össze őket. Aztán felnézett rám, oda, ahol voltam, egy megrendítő szempár. Örökké vádló, örökké barnálló szempár. Nem tudom, hibáztatott-e éppen akkor és éppen ott valamiért. Annyi biztos csak, hogy tudott valamit, amit mások nem. Tudta, hogy ott vagyok. Leszállt. A kabátjába belekapott a kora tavaszi szél, amitől mindenképpen megfázik az ember; lobogott a kabát, a szél meg vitte volna a sálat is vele együtt, hogy miért nem vitte, isten tudja.

Ekkor még nem születtem meg, csak vártam. Aztán a hetvenhatos troli nem különösebben izgalmas vonalán megtaláltam, amit kerestem. Ő lesz az apám, azt gondoltam. Édeskés dohányillattal meg mindennel. A szemét fogom örökölni. És ő sosem fogja tudni igazán, miért hullott szét az a maroknyi üveggolyó.

Anyám kávéfőzőt. Rossz volt a tömítése a kotyogósnak, spriccellt mindenfelé. Tudta, hogy terhes, de még nem mert szólni senkinek. Diploma után, talán, hajtogatta magában. Ott ültem az asztalnál, és néztem, mit csinál. Így csinálom majd én is. Kapkodni fogok, feledékeny leszek, a hajam meg a derekamat verdesi. És szeretni fogom az életet. A végédeszkán könyökölve, öklendezve, a hasamat simogatva, még úgy is.

Apám és anyám szerelme szép volt. Kamaszkori. Lángoló. Közhelyes. Olyan, amikor hajnalban megdobálják az ablakát a lánynak, hogy lássák egy pillanatra titokban, kócosan. Látszott a mozdulataikon minden, minden együtt töltött perc, minden apró sérelem, és minden egyes közösen megtett méter. Érződött a félszavakon, az odavetett morgásokon, de leginkább a tekintetükön. Ha egymás szemébe néztek, kamaszok voltak. Nemcsak annak tűntek, hanem kamaszok voltak. Ezért kellett nekem. És mert akárhányszor csalták meg egymást, mindig szerelmesek maradtak. Olyan időtlenek és olyan mások voltak.

Anyámat a kezdetektől fogva követtem. Néha megérezte, olyankor rosszul aludt. Amikor fárasztotta a közelségem, békén hagytam. Félttem, hogy nem találja meg azt, akit keres, és akit egyúttal én is. Kislánként furcsa volt, magának való, kifejezetten érzékeny. Kicsit elkényeztetett is, nem mondom, hogy nem volt az. Apámat viszont egyedül nevelte az apja. Más élet volt. Nem voltam benne biztos, hogy képesek lesznek elfogadni egymást. Aztán találkoztak, és anyám szerelmes lett. A dohányillatba, a pulóverbe, a kordbársonyba és a fénybe, amit apám szeme megtört. Tényleg közhelyesek voltak.

A kilencedik hónap utolsó pillanatáig mellettük voltam. Jobban ismertem őket, mint bárki más. Főleg anyámat. Emlékeztem rá, ahogy a homokozóban gubbasztott kétévesen, ahogy kisiskolásként rettegett a szavalástól, az izzadós kis tenyerére, emlékeztem az első kutyájára, az első lépteire, ott voltam az első csókjánál, akkor, amikor meglátta a tengert, minden percben ott voltam. Apámat nem követtem. Ő csak jött.

Régimódi páros voltak. Először a Margitszigeten találkoztak. Anyám fehér ruhában volt, kandiscukrot szopogatott, mezítláb rugdosta a homokot. Apám szíve összevissza vert, amint közelebb ért hozzá. Folyton anyám vállának kiálló kis csontját nézte. Azt is örökölni fogom, gondoltam. A lehető legszebb pár voltak, nem másnak, csak nekem. Este, hazafelé elhúzott mögöttük a kettes villamos. Rágyújtottak. Nézték a naplementét. Összekaptak. Megáztak. Felpofozták egymást. Futottak saját maguk előtt.

Anyám végigzongorázta a terhességet. Játszott mindenfélét. A benne növekedő test nem, én azonban hallottam és láttam. A pergő ujjakat, a nagy lélegzetvételeket, az egyre selymesebbé váló mosolyt. Apám sokat fényképezte.

Apám sokat fényképezte és sokat szenvedett. Én tehetek róla, én akartam, hogy ők így, így együtt. Nem volt sok választásuk. Meg akartam születni. Apám minden fényképén van valami fájdalom, valami barna, valami nehéz és mély. Ott van apám szeme a képeken. A kiállításain anyám büszke és dacos. Apám pirul. Lesi anyámat. A nagy hasát. Azt hiszi, ott bent vagyok, pedig mögötte állok.

Választottam. Még ha nem is sejtik. Nem kevés ideig vártam rájuk.

Mindjárt megszületek, és ha elvágják a köldökszínőrt, elfelejtek mindent. Aztán szép lassan újra megismerem őket. Néha persze derengeni fog valami. Ha összekoccannak az üveggolyók. Vagy elég lesz egy szó. Vagy, mondjuk, a zene. Vagy a Margitsziget. Ott. Én.